

Boendeplan för bostäder med särskild service enligt LSS och SoL 2021 – 2031

Region Västerort

Region Västerort omfattar Rinkeby-Kista, Spånga-Tensta, Hässelby -Vällingby och Bromma stadsdelsnämnder.

Syfte och mål med boendeplanen

Genom en stadsövergripande boendeplan ökar möjligheten för Stockholms stad att planera och tillgodose målgruppens behov av bostäder med särskild service inom ramen för stadens valfrihetsystem. En stadsövergripande plan ökar möjligheten till variation i utbudet av bostäder och att planera för utbyggnad av profilbostäder. Den ökar även möjligheten att säkerställa den geografiska placeringen av bostäder över hela staden.

Målet är, att genom en övergripande planering, tillgodose behoven av bostäder med särskild service, minska antalet ej verkställda beslut och antalet placeringar i boenden utanför stadens valfrihetsystem.

Stockholm stads stadsdelsnämnder är indelade i fyra regioner där varje region tar fram en boendeplan. Regionernas boendeplaner sammanställs sedan till en kommunövergripande boendeplan för staden.

Befintliga boenden

I region Västerort finns sammanlagt 391 lägenheter enligt lag (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS) och enligt socialtjänstlagen (2001:453) (SoL). Lägenheterna är fördelade enligt nedan:

Antal lägenheter

Kategori	Antal
Gruppbostad LSS ytkrävande	10
Gruppbostad LSS friliggande	70
Gruppbostad LSS, normal tillgänglighetsanpassning	162
Servicebostad LSS eller SoL	82
Gruppbostad SoL	67
Totalt antal lägenheter	391

Gruppbestäderna och servicebestäderna är till övervägande del belägna i flerfamiljshus. Hässelby -Vällingby har dock 7 friliggande gruppbestäder följt av Bromma som har 4 friliggande gruppbestäder.

De bestäder med särskild service som räknas till befintliga boenden drivs i egen regi eller på entreprenad och ingår således i stadens valfrihetssystem.

Rinkeby-Kista

Rinkeby-Kista har sammanlagt 112 lägenheter i bestäder med särskild service fördelat på 13 gruppbestäder enligt LSS med totalt 71 lägenheter samt 2 servicebestäder med totalt 26 lägenheter. Två av gruppbestäderna har var sin servicelägenhet kopplad till gruppbestaden. Det finns även en gruppbestad med inriktning socialpsykiatri, som har 13 lägenheter.

Spånga-Tensta

Spånga-Tensta har sammanlagt 44 lägenheter i bestäder med särskild service enligt LSS. Det är 35 lägenheter i gruppbestad och 9 lägenheter i servicebestad. En gruppbestad med sex lägenheter har inte en fullvärdig standard. Nämnden planerar för en renovering av gruppbestaden vilket kommer att innebära behov av evakueringsbestäder.

Hässelby- Vällingby

Hässelby -Vällingby har sammanlagt 123 lägenheter i bestäder med särskild service fördelat på 12 gruppbestäder enligt LSS med totalt 65 lägenheter samt 2 servicebestäder med 25 lägenheter. Det finns även 2 gruppbestäder med inriktning socialpsykiatri, som sammanlagt har 33 lägenheter.

Bromma

Bromma har sammanlagt 112 lägenheter i bestäder med särskild service fördelat på 13 gruppbestäder enligt LSS med totalt 71 lägenheter samt 2 servicebestäder med 20 lägenheter. Det finns även en gruppbestad med inriktning socialpsykiatri, som har 21 lägenheter.

Flyttkedjor

Rinkeby-Kista

Rinkeby -Kista bedömer att det inte finns behov av byte av bostad inom pågående LSS-placering mellan gruppbestad och servicebestad eller tvärt om.

Spånga-Tensta

Spånga-Tensta bedömer att det inte finns ett behov av byte av bostad inom pågående LSS-placering mellan servicebestad till gruppbestad eller vice versa.

Hässelby –Vällingby

Hässelby -Vällingby har fyra personer som har anmält intresse för att byta från gruppboestad till serviceboestad och två personer har anmält att de vill byta från serviceboestad till gruppboestad.

Bromma

Bromma har en person som har anmält intresse för att byta från gruppboestad till serviceboestad och en person som vill byta från serviceboestad till gruppboestad.

Tomma lägenheter

Region Västerort har sammanlagt haft 12 lägenheter i bostäder med särskild service, som har stått tomma i mer än tre månader under 2020. De främsta orsakerna till att lägenheter i regionen stått tomma i mer än tre månader är att det har varit vissa svårigheter att få enskilda att tacka ja till erbjudande om gruppboestad eller serviceboestad. Ena av orsakerna har varit att den enskilde ansett att det är för dyr hyra. En annan orsak har varit gruppboestadens eller serviceboestadens geografiska läge.

Rinkeby-Kista

Rinkeby-Kista har haft två lägenheter som har stått tomma i mer än 3 månader under 2020.

Spånga-Tensta

Spånga-Tensta har inte haft några lägenheter som har stått tomma mer än 3 månader under 2020.

Hässelby –Vällingby

Hässelby -Vällingby har haft tre lägenheter som har stått tomma i mer än tre månader under 2020.

Bromma

Bromma har haft 7 lägenheter som har stått tomma i mer än tre månader under 2020.

Ej verkställda beslut

I september 2020 hade region Västerort 11 ej verkställda beslut som gällde bostad med särskild service för personer med funktionsnedsättning enligt Swecos rapport Prognos över behovet av bostäder med särskild service 2021-2031.

Befintliga individuella avtal

Antal placeringar med individuella avtal

Stadsdelsnämnd	Antal
Rinkeby-Kista	23
Spånga-Tensta	33
Hässelby -Vällingby	42
Bromma	24
Totalt	122

Idag bor totalt 122 personer i boenden där förvaltningarna inom regionen tecknat individuella avtal. Bedömningen är att 86 av dem skulle kunna flytta till en bostad inom stadens valfrihetssystem om det fanns en lämplig bostad som motsvarade den enskildes behov. Däremot är bedömningen att 36 personer inte skulle kunna flytta till ett boende inom stadens valfrihetssystem. Anledningen till bedömningen är individuell men beror till största del på miljöfaktorer och ett behov av att bo i en lugnare miljö, eller behov av särskild kompetens hos boendets personal. De bostäder som finns idag inom stadens valfrihetssystem är huvudsakligen i egen regi eller på entreprenad och är belägna inom staden.

Rinkeby-Kista stadsdelsförvaltning

Förvaltningen har 6 placeringar med individuella avtal, där bedömningen är att personerna inte kan flytta till ett boende inom stadens valfrihetssystem på grund av den boendes särskilda behov.

Spånga- Tensta stadsdelsförvaltning

Förvaltningen har 16 placeringar med individuella avtal där bedömningen är att personerna inte kan flytta till ett boende inom stadens valfrihetssystem. Det beror på behov som kräver särskilda boendelösningar med särskild kompetens hos boendets personal.

Hässelby -Vällingby stadsdelsförvaltning

Förvaltningen har 5 placeringar med individuella avtal där bedömningen är att personerna inte kan flytta till ett boende inom stadens valfrihetssystem på grund av den boendes särskilda behov.

Bromma stadsdelsförvaltning

Förvaltningen har 9 placeringar med individuella avtal, där bedömningen är att personerna inte kan flytta till ett boende inom stadens valfrihetssystem. Dessa personer har tidigare bott i boenden inom stadens valfrihetssystem, men där det inte har fungerat att bo kvar.

Pågående projekt av boenden

Inom region Västerort pågår 41 nybyggnadsprojekt i olika skeden och med olika beslutsstatus. 15 projekt är på idéstadiet, 9 projekt är på förstadiet, 12 projekt är i inriktningsskedet, 4 projekt är i genomförandeskedet och för ett projekt saknas uppgift om beslutsstatus. Fram till 2024 beräknas cirka en femtedel av projekten vara klara. Resterande nybyggnadsprojekt är planerade att vara färdigställda från år 2024 fram till år 2026. För 11 projekt är det ännu oklart när de kan beräknas vara färdigställda.

Rinkeby-Kista

Rinkeby-Kista har 3 nybyggnadsprojekt som är i inriktnings- och genomförandeskedet. 1 gruppboende med 6 lägenheter beräknas vara klar under 2022. Övriga 5 nybyggnadsprojekt är på idé- eller förstadiet. Sammanlagt är det planerat för 30 gruppboendelägenheter enligt LSS, 24 serviceboendelägenheter enligt LSS och 12 gruppboendelägenheter enligt SoL i projekten. Under 2022 kommer den befintliga gruppboendelägenheten enligt SoL flytta in i renoverade lokaler. Gruppboendelägenheten kommer då utökas med fyra lägenheter, från nuvarande 13 lägenheter till 17 lägenheter.

Spånga- Tensta

Spånga-Tensta har 2 projekt som är i genomförandeskedet. Det är två gruppboendelägenheter enligt SoL med 10 lägenheter vardera som tillskapas i en befintlig fastighet i Tensta som genomgår en renovering. Projektet beräknas vara klart under våren 2022. Övriga tio projekt är på inriktnings- eller idéstadiet. Sammanlagt är det planerat för 42 gruppboendelägenheter enligt LSS, 23 serviceboendelägenheter enligt LSS samt 20 gruppboendelägenheter enligt SoL.

Hässelby -Vällingby

Hässelby -Vällingby har 1 nybyggnadsprojekt som är i genomförandeskedet. Det är 1 gruppboende med 6 lägenheter enligt LSS som beräknas vara klar 2023. Övriga 7 nybyggnadsprojekt är på idéstadiet eller i inriktningsskedet. Sammanlagt är det planerat för 48 gruppboendelägenheter enligt LSS i projekten.

Bromma

I Bromma beräknas en gruppboende med 6 lägenheter enligt LSS, som är i inriktningsskedet, att vara klar under 2023. Övriga 12 nybyggnadsprojekt är på idé- eller förstadiet eller i inriktningsskedet. Sammanlagt är det planerat för 66 gruppboendelägenheter enligt LSS och 16 serviceboendelägenheter enligt LSS i projekten.

Hinder eller problem att matcha det befintliga behovet med verklig tillgång

Rinkeby-Kista

Rinkeby-Kista har fem gruppboendestäder med särskild service som måste ersättas med nya. Det beror dels på att två av gruppboendestäderna inte har en fullgod boendestandard och tre gruppboendestäder behöver ersättas på grund av att fastigheterna ska byggas om för annat ändamål. Det innebär att det under de kommande åren, oavsett nybyggnation, inte blir en ökning i antalet lägenheter i bostad med särskild service i stadsdelsområdet.

Spånga- Tensta

Spånga-Tensta bedömer att det är svårt att hitta fungerande alternativ inom valfrihetssystemet i staden för målgrupper med särskilda behov. Det rör sig främst om personer med utåtagerande beteende och/eller behov av att bo i en lugn miljö. Det finns en generell problematik med att efterfrågan överstiger tillgången på lämpliga bostäder vilket leder till placeringar i individuella avtal utanför valfrihetssystemet för att nämnden ska kunna verkställa de beslut som fattas.

En särskild problematik finns kring bostäder med särskild service SoL för socialpsykiatriens målgrupp. När förvaltningen fattar gynnande beslut om insatsen verkställs beslutet ofta inom annan insats så som HVB eller stödboende eftersom det råder brist på platser i bostad med särskild service SoL. Förvaltningen bedömer att ett antal aktuella placeringar inom insatsen stödboende och HVB kommer vara permanenta, vilket inte är syftet med insatsen. Servicebostad SoL skulle kunna vara ett lämpligt alternativ för dessa placeringar.

Hässelby -Vällingby

Hässelby -Vällingby bedömer att det finns hinder och problem att kunna matcha vissa befintliga behov med den tillgång på bostäder med särskild service som finns idag. Personer som har en komplex funktionsnedsättning med tilläggsdiagnoser behöver personal som har kompetens för att kunna möta de individuella behov som finns. Det är bland annat en orsak till placeringar utanför stadens valfrihetssystem. Då utbudet av bostäder är litet, är det svårt att kunna matcha behovet med tillgången. Det kommer alltid att finnas ett behov av boendeplatser i en lugnare lantligare miljö, som en stad inte har möjlighet att erbjuda. Det kommer även fortsättningsvis att finnas ett behov av profilboenden för exempelvis yngre personer med demens, som det idag är brist på inom valfrihetssystemet.

Bromma

Bromma bedömer att de bostäder med särskild service som riktar sig till personer inom socialpsykiatri och som finns inom valfrihetssystemet

behöver anpassas mer efter målgruppen som har en komplex problematik. Det som också är framträdande bland dessa brukare är att de bedöms svårplacerade utifrån den typ av gruppboende enligt SoL som finns att tillgå i dagsläget.

Likaså finns det personer med neuropsykiatriska funktionsnedsättningar som kan ha andra psykiska- och fysiska funktionsnedsättningar som ger stora omvårdnads- och tillsynsbehov. Det förekommer att flera även kan ha en begränsad kommunikationsförmåga. De funktionsnedsättningar och stödbehov som beskrivs ovan återfinns också bland de personer som har individuella avtal. Detta talar för att boenden behöver ha mer kunskap om olika typer av funktionsnedsättningar och hur dessa samspelar med varandra. Det kräver i sin tur en bredare kompetens hos personalen och att det stöd som ges är flexibelt och individuellt anpassat i högre utsträckning. Dessutom anser förvaltningen att det finns få boenden som är inriktade mot teckenspråk.

Befintlig kö

Socialförvaltningen i staden har uppdraget att förmedla bostäder med särskild service enligt SoL och LSS. Förvaltningen registrerar den enskilde på en intresseanmälningslista som sedan administreras av socialförvaltningens kompetenscenter för funktionsnedsättning och socialpsykiatri som hanterar bedömning och förmedling. De bostäder som förmedlas är inom stadens egen regi verksamhet eller inom enskild regi, som upphandlats enligt lag (2008:962) om valfrihetssystem (LOV) och därmed ingår i stadens valfrihetssystem.

Den person som står på intresseanmälningslistan för en bostad enligt LSS, kan göra det även om det inte är aktuellt med en flytt inom den närmaste tiden utan kanske om ett par månader eller något år.

Rinkeby-Kista

Rinkeby-Kista har 9 personer som står i kö till bostad med särskild service enligt LSS.

Spånga-Tensta

Spånga-Tensta har 32 personer som står i kö till bostad med särskild service enligt LSS och 6 personer som står i kö till bostad med särskild service enligt SoL.

Hässelby -Vällingby

Hässelby -Vällingby har 35 personer som står i kö till gruppboende enligt LSS och 22 personer som står i kö till serviceboende enligt LSS.

Bromma

Bromma har 38 personer som står i kö till gruppboende enligt LSS och 14 personer som står i kö till serviceboende enligt LSS. 7 personer står i kö till bostad med särskild service, SoL, varav 4 redan bor i stödboende.

Placeringar i annan insats inom LOV

I region Västerort är det endast Bromma som har placering i annan insats inom valfrihetssystemet. Det är 2 personer som bor på korttidshem i avvaktan på bostad med särskild service enligt SoL.

Kända eller bedömda kommande behov

Rinkeby-Kista

I Rinkeby-Kista väljer många föräldrar att sina barn med funktionsnedsättning boende kvar i föräldrahemmet efter att de har gått klart gymnasiet. Det gör att det finns en osäkerhetsfaktor i bedömningen av kommande behov hos de barn som nämnden har kännedom om.

Spånga-Tensta

I Spånga-Tensta väljer många föräldrar att ha sina barn med funktionsnedsättning boende kvar i föräldrahemmet efter att de har fyllt 18 år. Det gör att det finns en osäkerhetsfaktor i bedömningen av kommande behov hos de barn som nämnden har kännedom om.

Hässelby -Vällingby

Hässelby -Vällingby bedömer att det är 8-10 barn som kommer ha ett behov av bostad med särskild service under de närmaste åren.

Bromma

Bromma bedömer att det är ungefär 3-5 barn som kommer att ha ett behov av bostad med särskild service under de närmaste åren.

Den prognosticerade befolkningsökningen

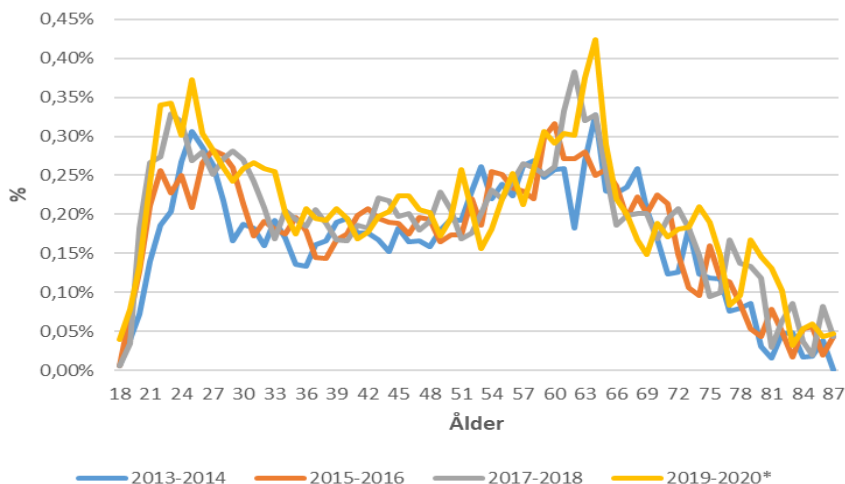
	Prognosticerad befolkningsökning åldersgrupp	2021	2026	2031	Ökning antal personer 2021-2031	Ökning i % mellan 2021-2031
Rinkeby-Kista	0-90 +	52467	58516	64666	12199	23,2 %
	19-34	13912	16217	17809	3897	28,0 %
	35-44	8164	9135	10235	2071	25,4 %
	45-64	11038	11863	12987	1949	17,6 %
Spånga- Tensta	0-90+	39871	44734	46562	6691	16,8 %
	19-34	9260	11523	11764	2504	27,0 %
	35-44	5469	6232	6629	1160	21,2 %
	45-64	9633	10304	10682	1049	10,9 %
Hässelby -Vällingby	0-90+	77176	78044	81892	4716	6,1 %
	19-34	17071	16619	17986	915	5,4 %
	35-44	11519	11976	12364	845	7,3 %
	45-64	18485	18953	19745	1260	6,8 %
Bromma	0-90+	82658	86929	95752	13094	15,8 %
	19-34	19126	19781	22595	3469	18,1 %
	35-44	12071	12987	14352	2281	18,9 %
	45-64	20304	21338	22768	2464	12,1 %

Prognos över behov av bostäder med särskild service- Sweco

Swecos prognos är att antalet personer i staden, med behov av bostad med särskild service, kommer att öka med 70 personer per år, från 1 930 personer i september 2020 till 2 631 personer år 2030. Den största ökningen finns inom målgruppen personer 18 år och äldre med funktionsnedsättning. Antalet personer med behov av bostad med särskild service förväntas öka från 1 757 personer i september 2020 till 2 390 personer år 2030.

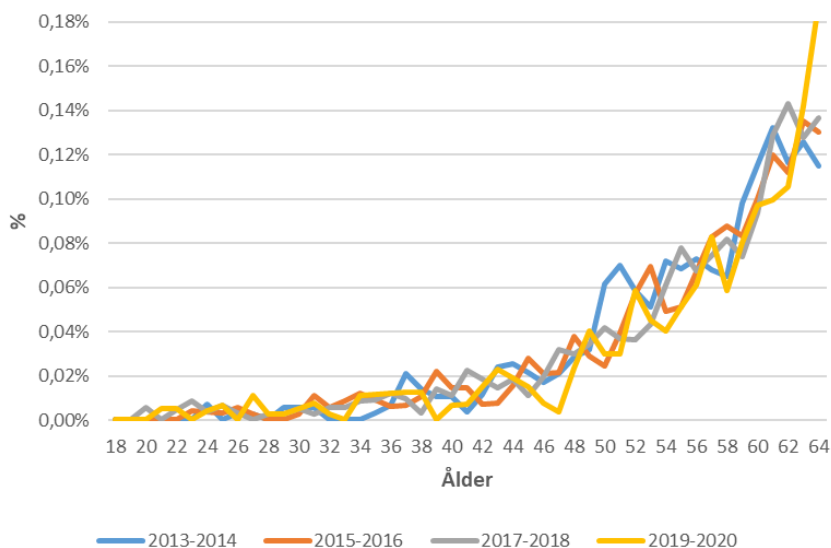
Nedan visas andel personer av stadens invånare som bor i bostad med särskild service enligt LSS under fyra olika tidsperioder. Det är en hög andel unga personer, de flesta får beslut om bostad med särskild service innan 25 års ålder, men det är även en hög andel äldre personer som bor i bostad med särskild service, vilket visar att omsättningen är låg. Personer som flyttar in i en bostad med särskild service enligt SoL är i regel äldre än de som flyttar in i en bostad med särskild service enligt LSS. Antalet personer i de högre åldersgrupperna förväntas öka under kommande år enligt Swecos prognos över behovet av bostäder med särskild service 2021-2030.

Andel personer i befolkningen med BSS inom FH, genomsnitt åren 2013–2014, 2015–2016, 2017–2018 respektive 2019-2020.

Nedan visas andel personer av stadens invånare som bor i bostad med särskild service inom socialpsykiatrin under fyra olika tidsperioder. En låg andel personer har bostad med särskild service riktad till målgruppen inom socialpsykiatrin, innan 40 års ålder. De flesta som får ett beslut om bostad med särskild service är mellan 45-64 år. Med ökad ålder ökar andelen personer som bor i bostad med särskild service. När en person fyller 65 år går ansvaret för insatsen över till äldreomsorgen, men personen bor oftast kvar långt efter 65-årsdagen.

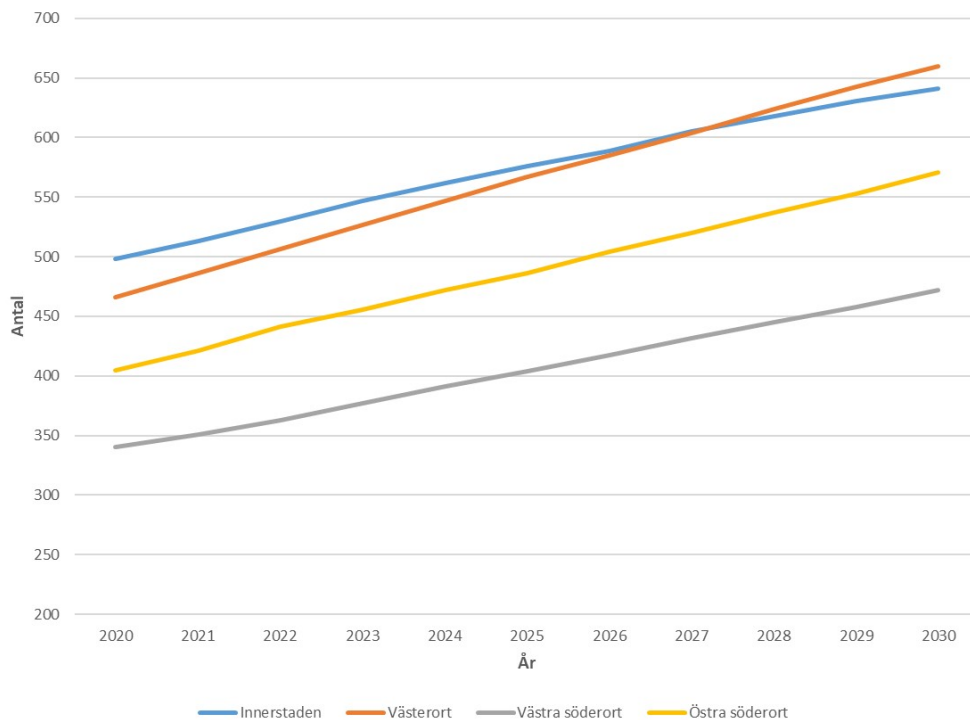
Andel personer i befolkningen med BSS inom SP, genomsnitt perioderna 2013–2014, 2015–2016, 2017–2018 respektive 2019–2020

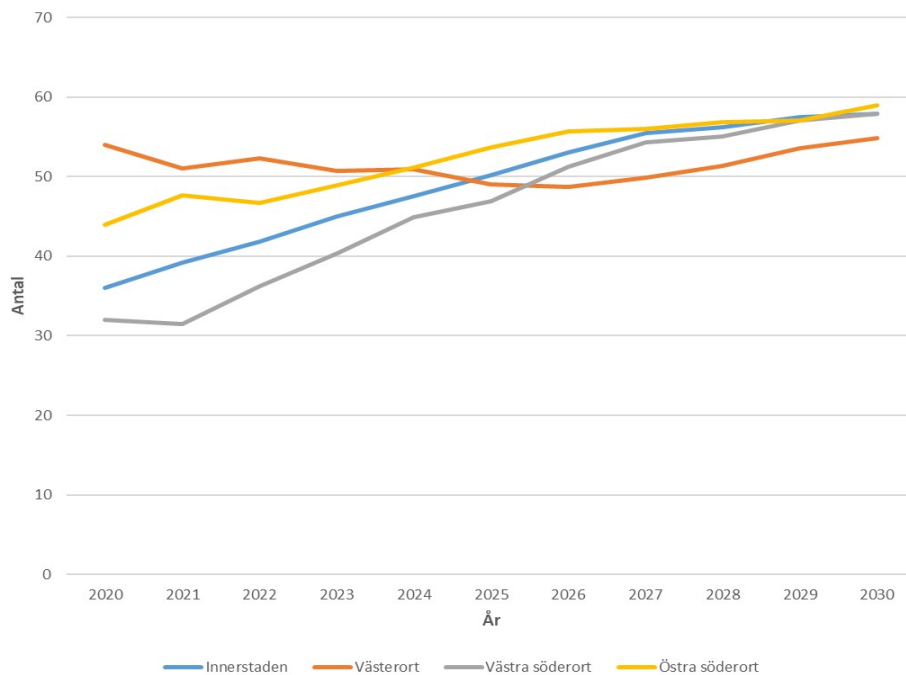
Swecos prognos

Alla fyra regioner i staden har en utveckling med ett ökat behov av bostäder med särskild service inom verksamhetsområde funktionsnedsättning under prognosperioden. Region Västerort förväntas ha den största ökningen, från 466 personer som hade behov av bostad i september 2020, till 660 personer som har behov av bostad år 2030 inom verksamhetsområde funktionsnedsättning. Inom verksamhetsområde socialpsykiatri minskar behovet av bostäder med särskild service under första halvan av prognosperioden från cirka 55 personer som har behov av en bostad till 48 personer som har behov av en bostad. Först under prognosperioden sista år ökar behovet igen till samma nivå som år 2020. Region Västerort har en avvikande utveckling mot övriga regioner, som har en ökning av behovet, vilket dels förklaras med åldersstrukturen hos de boende i regionen i dagsläget. Det är ett flertal som är över 60 år och som kommer gå över till äldreomsorgen de närmaste åren.

Antal personer i behov av BSS inom FH (18+ år) per planeringsregion i september 2020 samt enligt prognos 2021–2030

Antal personer i behov av BSS inom SP (18–64 år) per planeringsregion i september 2020 samt enligt prognos 2021–2030

Regionens prognos

Då regionen prognosticerar behovet av bostäder med särskild service inom verksamhetsområdet funktionsnedsättning, är bedömningen att det kommer behövas cirka 230 nya bostäder fram till år 2031. Regionens prognos ligger något över Swecos prognos där bedömningen är ett behov av 194 nya bostäder från 2020 fram till 2030. Regionen prognosticerar även att det kommer behövas cirka 40 bostäder med särskild service inom verksamhetsområde socialpsykiatri fram till år 2031. Regionens prognos skiljer sig från Swecos prognos, där bedömningen är att ett minskat inflöde till bostäder med särskild service enligt SoL och en hög andel som åldras ut ur målgruppen bidrar till en lägre utvecklingstakt i region Västerort än i de övriga regionerna.

Slutsatser summering

Det kommer att finnas ett underskott av bostäder med särskild service inom verksamhetsområde funktionsnedsättning fram till 2031 utifrån det prognosticerade behovet av bostäder med särskild service. Det kommer framförallt finnas underskott av gruppboende enligt LSS med normal tillgänglighetsanpassning och serviceboende. Regionen har flera nybyggnadsprojekt under perioden och cirka 60 procent av dem prognosticeras till att vara klara fram till år 2026. Däremot behöver ett antal bostäder i regionen ersättas med nybyggnation, vilket gör att de nyproducerade lägenheterna inte kan gå till förmedling. Region Västerort bedömer även att det kommer finnas ett större behov av boende med särskild service SoL än vad som framgår i Swecos prognos.

Det finns en diskrepans mellan Swecos prognos över behovet av bostäder med särskild service 2021-2031 och regionens prognos över

behovet under samma tidsperiod. Sweco hämtar underlag till sin prognos från stadens sociala system. Dels hämtas uppgifter om antal personer med beslut om bostad med särskild service och dels uppgifter om verkställda beslut. Underlaget är även kompletterat med ej verkställda beslut samt in- och utflöde till bostäder med särskild service där genomsnittet av flera år analyseras för att få en stabilitet. Regionens prognosticerade behov är dels baserat på uppgifter i sociala system och dels utifrån kännedom om de ärenden som ligger till grund för prognosen.

Region Västerort ser ett flertal svårigheter med att matcha det befintliga behovet med verklig tillgång på bostäder med särskild service. Utbudet av bostäder inom stadens valfrihetssystem är inte tillräckligt stort och varierande vilket gör det svårt att hitta fungerande alternativ för personer med komplexa funktionsnedsättningar och särskilda behov. Det finns ett behov av boenden med en bredare kompetens hos personalen för att kunna ge ett mer flexibelt och individuellt anpassat stöd. Det saknas även boenden för personer som använder teckenspråk och boenden för yngre personer med en demenssjukdom.

Det finns även svårigheter med att matcha det befintliga behovet med verklig tillgång när det gäller boenden med särskild service inom socialpsykiatri. En förhållandevis stor andel av de som bor i regionens bostäder med särskild service idag är äldre och har, utöver en komplex problematik, även stora omvårdnads- och tillsynsbehov som kräver en särskild kompetens hos personalen. Gynnande beslut om bostad med särskild service enligt SoL behöver dessutom ofta verkställas inom en annan boendeform, såsom hem för vård eller boende, HVB, eller stödboende då det saknas bostäder med särskild service för personer med komplex problematik och särskilda behov. Det gör att det finns personer som bor kvar i HVB hem och i stödboende, trots att deras behov bättre skulle kunna tillgodoses i en bostad med särskild service.

Vidare är projektering av nya friliggande LSS-bostäder en utmaning i Västerort, och i staden i stort, då det är svårt att hitta tillgänglig mark i en tätbebyggd stad.

Slutligen bedömer regionen att det även fortsättningsvis kommer finnas ett fåtal personer som har behov av att bo i en lugn och lantlig miljö oavsett tillgång på bostäder inom staden.

Bilagor

1. Excelformulär
2. Vägledning för framtagande av Boendeplanen
3. Befolkningsdata (från start.stockholm)
4. Swecos prognos över kommande behov av bostäder med särskild service